

Fram Sid 01

1921

Oktober d. 9de — okt. d 24

"Den ryska röran" Sid. 81

Fram Sid 02

Bismarcks "Tankar och minnen", tredje bandet, har väckt en storm i Tyskland. Nu har äfven den monarkistiska pressen tagit till orda och medger, så tungt det än faller sig att hvarje rad, hvarje ord är en anklagelse mot dem som ledde Tyskland till november 1918. Kejsar Wilhelm blef störtad genom sina rådgifvares^{x)} och släktingars osannfärdighet, feghet och dumhet. Han har flytt till Holland^{xx)} äfven därför att man ljugit för honom. Allt hvad han förbrutit mot århundradets största tysk (Bismarck) har hämnat sig på honom. Hänsynen till den detroniserade härskaren kan, äfven om vi äro monarkister, ej hindra oss i att uttala hvad som måste sägas ____

____ "Det kan knappast förfela sin verkan", skrifver Vossische Leitung, "att Bismarck, som inträdde på den politiska banan med Hohenzollernfärgerna på hjälmen, avslutade sin lifsbana

---

^{x)} Taffelrunden ^{xx)} därför att han var feg

med en bok hvars sannolika verkan i sin helhet kommer att forma sig som en förkrossande anklagelse mot den ärftliga monarkiens principer".

(jämför Moltke (den yngres) memoarer (sid 64 förra memo) hvari omnämnes att kejsaren vid krigsutbrottet var smack okunnig om fälttågsplanen

I "Gammal och Ny liberalism" af professor Heckscher läses bland annat:

____ Samhället behöfver människor som handla på eget ansvar med påföljd af egen vinst eller egen förlust ____ Det finnes få saker så motbjudande som kombinationen hos en mängd affärsmän och näringskorporationer af stolta kraf på frihet och själfbestämnings rätt i goda tider och å andra sidan ynkligt gnällande rop om hjälp i form af tullar och statsbeställningar så snart bakslaget kommer och förmågan att hjälpa sig själf verkligen skall pröfvas. Sådan var ej affärsmännens

hållning under den gamla liberalismens tid, hvilket visar – om något bevis behöfdes – hur anstucken också affärsverlden blifvit af statsförmyndarskapets, statshjälpens och förstatligandets demoraliserande inflytande. Men det kan ej gärna betviflas att de kraftiga inom affärslifvet som ett samhälle främst behöfver, nämligen de kraftiga, målmedvetna, själfständiga och hederliga personligheterna skulle känna sig långt mer i sitt esse, om de finge hjälpa sig själfva i både onda och goda tider

Från Mariehamn telegraferas d.7. okt.

Tidningen Åland finner anledning betvifla att det finnes ärlig finländsk vilja och samförstånd med Sverige. Finland tyckes glömma folkförbundets förbehåll om fullständig neutralisering af Åland och att finländska suveräniteten blefve inskränkt. Nu påyrkas öppet, heter det, att Åland skall af Finland få sättas i försvarstillstånd, hvarigenom ett streck drages öfver neutraliseringen.

Märkligt är att just östsvenska pressen framför de finländska yrkandena, ehuru neutraliteten är ett svenskt lifsintresse

Hufvudstadsbladet ond göres öfver finska landsortsbladens förmätenhet att vilja trotsa folkförbundet beträffande Ålandsgarantierna, men är samtidigt språkrör för dem som vilja draga ett streck öfver folkförbundets resolution om Ålands neutralisering (man ska vara konsekvent)

Berlin den 7de Oktober. – Den tyska pressen sysselsätter sig för närvarande ingående med en sensationell process inom den Sachsen. Weimarska Storhertigligen familjen. Den förre arftagaren till Storhertigkronan. Som för 12 år sedan afstod från sin arfsrätt till förmån för en kusin och själf antog namnet grefve Herrmann Ostheim, gör gällande, att kusinen med våldsmedel tvingat honom härtill. Han förklarar att kusinen år 1909 lockat honom hem från Paris, där han då uppehöll sig.

Efter sin ankomst till Tyskland inspärrades han på ett hospital, och frigafs ej förrän han afsagt sig sin arfsrätt till förmån för kusinen.

Vidare beskyller han den förre Storhertigen för att gent emot honom ha uppträdt som ockrare. Han förklarar att han den gången befunnit sig i nöd till följd af sitt lättsinne och sin oerfarenhet. För att erhålla en summa af 25000 mark en gång för alla och en årlig ränta af 21,000 mark hade han till kusinen låtit förskrifva sitt årliga apanage^{x)} på 88,000 mark, hvarjämte han måste afstå från sin rätt till de mycket berömda så kallade Bernhardinska familjejuvelerna (!!! – noblesse oblige – Herrans smorde äro sig lika i alla väder)

”Den blygsamme mannen är så fåfäng att han skulle vilja sluta i galgen, bara han fick sitt namn på pålen.”

(Voltaire om Rousseau)

---

^{x)} apanage = underhåll för apskalle

Yar der rubrik: ”Kappkuppens män i verksamhet telegraferas från Wien d.7. okt.

I Wien råder stor upphetsning. De sedan några dagar verserande ryktena om ett monarkistiskt kupp försök ha blifvit allt starkare. De senaste dagarnas valutakatastrof som sänkt kronans värde till en femhundredel af fredsvärdet har hos befolkningen framkallat en växande panikstämning. Å andra sidan ha de politiska förhållandena i Västungern haft en stark återverkan på Österrike

I Västungern har rörelsen antagit en utpräglad monarkistisk karaktär och dess ledning har äfven utsträckt sin agitation till Österrikiskt område, där den verkar för kejsardömets återupprättande. Till detta kommer att Wien är fullständigt blottadt på militärmakt (som skickats mot ungerska gränsen)

— Till följd häraf har arbetarrådet i Wien (med regeringens samtycke) beslutat sig för en motaktion och gjort en

början genom att bilda ett socialistiskt skyddsvärn till skydd för republiken mot monarkistiska kupp försök ____

____ Fara föreligger att samtidigt med kupp försöket i Wien en framryckning skall äga rum af ungerska band mot Österrike. En liknande rörelse som i Wien försiggår i Tyrolen. Här rör det sig om lösryckandet af Tyrolen från Österrike och dess anslutning till Bayern. I motsats till den republikanska stortyska rörelsen, som sträfvär efter hela Tyskötterrikes anslutning till Tyska riket med

Folkförbundets medgifvande, drifvis har ett reaktionärt monarkistiskt spel under senaste tiden har mängder af vapen^{x)} smugglats från Bayern till Tyrolen. Åtskilliga af hufvudledarna för kappkuppen befinna sig i Tyrolen eller Salzburg, så till exempel major Papst och kapten?
(efterlysta för högförräderi) hvilka stå i förbindelse med

det reaktionära Ungern genom öfverste Bauer som uppehåller sig i Budapest __

____ I politiska kretsar i Berlin är man mycket orolig med anledning af dessa förhandlingar (om Tyrolens anslutning till Bayern) då härigenom det idéella målet, hela Tyskötterrikes förening med Tyskland sväfvar i fara

Från Aten telegraferas den 8de okt. att den politiska situationen är osäker och allmänna meningen icke gynnsam vare sig för regeringen eller konungen på grund af de grekiska truppernas nederlag i Mindre Asien ____

____ I Grekland växer oviljan mot regeringen och Konungahuset och detta icke blott i städerna utan äfven på landsbygden. Offentliggörandet af arméns förlustsiffror har gjort ett djupt intryck på den offentliga meningen.

Regeringen å sin sida synes föga böjd för demobilisering af armén, emedan den fruktar att de demobiliserade soldaterna i hemorten skola underblåsa missnöjet

mot regeringen i upproriskt syfte. Regeringen har starkt angripits af oppositionen ____

___ Från Newyork telegraferas att grekerna i Förenta staterna kräfva att Konung Konstantin skall abdikera.

Om det på sista tiden förbättrade förhållandet mellan Frankrike och Tyskland skrifver Forum:

____ Den större faran för en rubbning af det förtroende till Tyskland, som börjat återställas äfven i Frankrike och som är grundvalen för en fortsättning af den pågående utjämningen samt därmed följande anpassning vid fredstraktatens genomförande, kommer från Tyskland själf. Där har mordet på Erzberger gifvit bevis på huru förkrigiska maktfaktorer ännu drifva sitt spel. Dessa ha äfven på mångahanda andra sätt, genom demonstrationer ledda af sådana män som Ludendorff, V. Lettow med flera på senare tiden framträdt öppnare än än förut

(Den fördömda rojalistiska ohyrn

som ställer till rackartyg öfverallt, i Tyskland, Österrike, Ungern, Grekland. Jag önskar nästan att den måtte vinna en tillfällig framgång, så att Ententen finge tillfälle att ingripa och grundligt röka ut den – med cyanväte.^{x)}

Om Washingtonkonferensen skrifves:

Enär problemet om rustningarnas begränsning, hvilket såsom ett af folkförbundets viktigaste föreligger inför församlingen, under den ändrade världssituationen fått sin tyngdpunkt förflyttad till länderna vid Stilla hafvet (hör, hör!) och icke kan med någon utsikt till framgång behandlas utan Förenta Staternas medverkan och en sådan, tills vidare åtminstone, endast kan ske utanför Folkförbundet, är Washingtonkonferensen i verkligheten blott ett kraftigt stöd för uppnåendet af ett af förbundets hufvudsakliga mål. Den må i och för sig lyckas i större eller mindre utsträckning, visst är att den enbart

---

^{x)} V sidan 73

genom sin tillkomst tjänar den stora saken för hvilken Folkförbundet är till och att den bör kunna leda till en fruktbarande samverkan för denna.

Washingtonkonferensen är ett märkligt tidens tecken och en annan företeelse som vittnar om kraftomläggningen och förskjutningen för det nya världsläget efter kriget.

Från U.S.A. telegraferas att direktören i Philadelphia Bank i ett tal förklarar att Europas stater stå i skuld till Förenta Staterna med öfver 10 milliarder dollars under det medborgarna i de allierade länderna dessutom i Amerika ha en sammanlagd skuld på 3 à 4 milliarder. Enligt hans åsikt hade Amerika bättre råd att afskrifva denna skuld än att låta Europa gå till bankrutt eller förstöra den utländska marknaden för U.S.A.

Om den hägrande förståelsen mellan Frankrike och Tyskland skrives:

___ Den som följt de gångna årens fredsarbete har ofta haft anledning att

erinra sig den franska statsmannens ord att freden måste vara "ett oafbrutet nyskapande". Hvad innehöll Versailles traktaten? De maximifordringar som de allierade efter svåra slitningar lyckats ena sig om. Enskilda makter, i främsta rummet Frankrike hade velat gå längre, mycket längre. Äfven i sin form af kompromiss nedåt fastställde emellertid Versailles traktaten så hårda maximikraf att det från början var uppenbart att de måste revideras. Det är två faktorer som framställts som hufvudmotiv för en successiv revision: dels den materiella omöjligheten att genomföra vissa kraf, dels icke – önskevårdheten af att pressa igenom dem om den republikanskt demokratiska regimens konsolidering i Tyskland därigenom äfventyrades. Det finns ingenting som bestyrker den anklagelse som ofta riktats mot särskildt den franska politikens ledare att de skulle vara segerförblindade imperialister ___ Den (franska politiken)

har stått inför den oändligt svåra uppgiften att å ena sidan skapa möjlighet för ett samarbete med ett demokratiskt Tyskland utan att låta dupera sig af sken och förespeglingar samt å andra sidan att bevara sina tvångs och maktmedel inför risken af att de obotfärdiga elementen inom Tyskland skulle få öfverhanden ____ Tvångs politiken har utkristalliserats i Versaillestrakten, samförstånds politiken har fått sitt hittills betydelsefullaste uttryck i Wiesbaden aftalet. Det beror i sista hand på det tyska folket själft om de kommande årens utveckling skall gå närmare Versailles eller Wiesbaden ____

____ Frankrike är alltså beredt på att gå med på fullständig afrustning, men fordrar att den skall genomföras i sådan form att dess säkerhet icke äfventyras. Två villkor äro oeftergifliga. Tyskland skall först i enlighet med Versaillestraktatens bestämmelser vara fullständigt afklädt sin militära rust-

ning. Sedan skall man ta det andra steget som består i en effektiv kontroll att en beslutad minskning af rustningarna också verkligen genomföres af vederbörande stater. All löslig pacifism, som nöjer sig med löften, resolutioner och vackra ord, skall alltid i Frankrike finna en obeveklig motståndare just i fredens intresse ____

____ Hur mörk krigets slagskugga än hvilar öfver Europa, har man nått ett godt stycke mot den dag då afrustningen under de angifna förutsättningarna kan bli verklighet. Tyskland, som var pådrifvaren af de vanvettiga rustningarna före kriget är bragt till militär maktlöshet och skall mänskligt att döma, så förbli under öfverskådlig framtid. I Frankrike göra sig de moderatare elementen gällande med allt större bestämdhet. Det var hugnande att se hur spöklikt Clemenceau verkade då han steg fram i St^t Hermine och stirrade med det outsläckliga hatets glasblick

ut öfver en samtid som ägnar sig åt fredens återuppbyggnadsarbete ____
____ I ett fullföljande af Wiesbadenpolitiken kunna Frankrike och Tyskland mötas till fördel för sig själfva och för det öfriga Europa ____

Från Paris telegraferas den 8de okt:

Briand reser idag till St Nazaire för att svara på Clemeneaus stora (och ettriga) tal.

Marskalk Foch kommer att jämte general Veygand åtfölja den franska delegationen till Washingtonkonferensen för att föra talan i fråga om Frankrikes trygghet vid eventuell afrutsning. Det är uppenbart att Frankrike kan uppge sina trygghetsgarantier genom Rheinockupationen endast i utbyte mot en verklig försvarsallians med sina forna vapenbröder.

”Dåliga vittnen äro ögon och öron för människorna när de hafva barbarsjälar” (Heraklit)

I Berlins auktionskammare

kommer att vid bokauktion den 19de november försäljas största delen af föreståndarens för Berlins museum, Wilhelm von Bode, bibliotek. I auktionskatalogen skrifer Bode:

”Jag har blifvit tvungen att skilja mig från största delen af mitt bibliotek på grund af den situation vi råkat igenom sammanbrottet efter kriget. Af den våning jag bebor jämte min familj har jag på grund af bostadskommissionens förordningar måst afstå åtskilliga rum. Jag har nu på grund^{x)} af utrymmesbrist blifvit nödsakad att skilja mig från största delen af mitt bibliotek och får nöja mig med mitt handbibliotek som kan rymmas i mitt arbetsrum

Fallet Bode är karaktäristiskt för de andliga och kulturella lifsvilkoren i Tyskland

Agence Havos meddelar att enligt general Nolleys rapport befinner sig

---

^{x)} Det är doktor v. Bode, inte mr Dick, som kommer på grund

Tyskland nu i fråga om afrustningen inom ramen för Versaillestraktatens bestämmelser. Det återstår bara att förstöra 102 kanoner sedan 328 000^{x)} ha förstörts, 1 million ton ammunition sedan 34 millioner ton förstörts, vidare återstå 200 minkastare mot 84 000 förstörda samt ytterligare 160,000 gevär mot 4.160.000 aflämnade.

(Uppgifter om ammunitionen torde liksom den om kanonerna vara upp åt väggarna. General Nollet tycks ha "skämtat med nollorna", liksom våra svenska tidningar i sina statistiska uppgifter)

Sunday Times skrifer den 9de okt:

___ Det är engelska regeringens uppfattning att så fromt Washingtonkonferensen skall ge ett godt resultat får man icke betrakta eller behandla Japan som ett ungt Tyskland, som förbereder internationella förbrytelser.

---

^{xx)} England hade 1914 - 800 fältkanoner

^{x)} tryckfel, 32, 800 – eller äro maskingevär medräknade^{xx)}

V sid 63

Man bör räkna med Japan och likställa det med andra stater också med hänsyn till militärstyrkan. Vi hoppas dock att konferensen icke skall kräva, att England skall välja mellan Förenta Staterna och Japan. Missförstånd har uppstått i Förenta Staterna med hänsyn till alliansen. Det är nödvändigt att fastslå att alliansen måste uppfattas så, att den icke under någon som hälst form kan tillåta, att England bringas i en fiendtlig ställning mot Förenta Staterna. För öfrigt är det möjligt att alliansens hela form kommer att ändras och dess rent militära del försvinna. Den torde därpå få en form, som tillfredsställer både Kina och Japan. Slutligen glömma vi icke att den engelsk-amerikanska vänskapen är en afgörande faktor i fråga om världsfreden. Detta skola vi ha i minnet när konferensen öppnas. Vi erkänna att rustningsstyrkan måste minskas (Håll ihop och stäng Japan i värsta fall)

Om Oberschlesiens delning enligt Sforzalinien har Otto Wells yttrat:

Förlusten af Oberschlesien torde bli fruktansvärd för Tyskland. Skadeståndsmöjligheterna, Ja hela Europas ekonomiska lif sättes på spel. För den händelse det i Genève fattas ett beslut som sönderdelar Oberschlesien^{x)}, gå vi i Tyskland de hårdaste inrepolitiska skakningar till mötes. Förlorar Tyskland provinsen, är också det republikanska kabinettet Wirths nederlag säkert, och det kommer att uppstå en nationalistisk agitation, som kommer att ödelägga vårt ekonomiska lif i grunden

Samtidigt (den 9de oktober telegraferas från Berlin: ___
Under de senaste dagarna ha mycket oroväckande meddelanden ingått från själfva Oberschlesien. Allt tyder på att nya oroligheter äro förestående i provinsen. De tyska tidningarna innehålla en mängd detaljer om nya koncentrationer och mönstringar af polska upprors-

---

^{x)} nu d. 19de okt, har det fattats

trupper ___ (diverse detaljer) ___ Man räknar med att en armé på omkring 40.000 polska upprorsmän för närvarande står beredd till angrepp. När det bryter löst vet man icke bestämdt. Allt tyder på, att polackerna ämna försöka ge det utseendet af att det nya upproret arrangeras efter tysk provokation

___ På ett våldsamt motstånd mot Genève domslutet, som stödjdes af hela Ententen och dess kanoner, tänker ingen förnuftig människa i Tyskland. Däremot kan Tyskland gentemot en ovänligt sinnad granne, Polen, företaga ekonomiska repressalier^{x)}, som komma att drabba hårdt och bli katastrofala. Det torde, i händelse det alltjämt visar sig att Polen är en granne, som icke önskar lefva i fred och samförstånd med Tyskland, bli nödvändigt att fullständigt blockera det ekonomiskt. Man bör fullständigt afstänga Polen från tillförsel från Tyskland så att icke en låda med

---

^{x)} kommer detta att förbättra Tysklands ekonomi?

varor kan komma öfver gränsen (sundt tänkt. Tyskland förlorar härigenom omkring 20 millioner kunder som tvingas att inköpa sina behof af industriartiklar från England, Amerika, Sverige med flera länder. Danzig går en lysande framtid till mötes) Det blir tyska regeringens plikt att vidtaga sådana åtgärder, som äro nödvändiga för ett systematiskt uttorkande af Polen, samtidigt med att man i vidaste möjliga utsträckning utvecklar den ekonomiska förbindelsen med Ryssland (Just det, Tyskland och Ryssland måste hålla ihop, sa Bismarck)

Man är nu här i Sverige, nära Polen betänkt på att importera konstgjord is från Tyskland, emedan den med fabrikationskostnad och frakt blir billigare än den naturliga, som i de tusen sjöars land finnes att tillgå vid hvarannan husknut

Paris den 11te okt. allehanda sensationella rykten cirkulera och med spänning väntas i morgon folkförbundsrådets

utlåtande i fråga om Oberschlesien. Det torde dock vara höjdt öfver allt tvifvel, att detta går ut på en delning af industriområdet till Polens förmån hvilket innebär en stor diplomatisk seger för den polskvänliga franska diplomaten ____

____ Från Berlin låter det hotande i det kabinettet Wirth skulle demissionera, om Tyskland icke får hela Oberschlesien, de tyska betalningarna suspenderas och den nyligen afslutade Wiesbaden öfverenskommelsen sönderrivas -

____ Inom affärsvärlden löpa rykten om att England skulle förbereda en aktion i syfte att annullera Tysklands krigsskuld utan hvad återuppbyggandet i Nord-Frankrike angår, såsom det enda medlet att neutralisera den öfvermäktiga tyska konkurrensen som för närvarande lamslår Englands industri. En sådan aktion skulle i så fall få betraktas som ett motdrag från England i akt och mening att kompensera sig för Frankrikes diplomatiska seger i

Oberschlesien.

V nästa sida

Wien den 10de okt. på ett massmöte igår tog Wiens befolkning ställning till förhållningen med Västungerns öfverlämnande och den hotande monarkistiska kuppfaran. Den socialdemokratiska kuppfaran. Den socialdemokratiska deputeraden doktor Ellenbogen protesterade i ett tal mot att Burgenland användes som språngbräde för Karlisterna. Ellenbogen lämnade bevis för att arbetarna i detalj hade kännedom om den monarkistiska rörelsen, dess dokument och hemliga paroller och hade för afsikt att icke längre tolerera den brottsliga agitationen. Arbetarna stodo fullt rustade att effektivt möta hvarje kupp försök och kupp makarna skulle få känna "pöbelns näfvar" ---
--- Ungerns hållning ställer Ententen i en ofördelaktig dager. Om Ententen icke håller sina löften, blir anslutningen till Tyskland det enda svar som den Österrikiska befolkningen kan ge –

(och härför sätter Ententen stopp – dumt nog, det kan behövas att det kommer in lite någorlunda skapligt folk i Tyskland för att hålla Ostelbierna stängna
V (föregående sida) --- Väcker afgörandet om Oberschlesien allmän harm, torde däremot kabinettet Wirths eventuella afgang i högerkretsar komma att hälsas med tillfredsställelse. Afgörandet ger dessa kretsar, som alltid framhållit omöjligheten af att uppfylla Versaillestraktaten, de bästa kort på handen och deras hopplöshets – katastrofpolitik torde säkert kunna räkna med att vinna en mängd anhängare. Dessutom uppnår man genom Wirths afgang en möjlighet att undgå de planlagda hårda skattelagarna (kapitalbeskattning). Socialisterna torde komma att göra allt för att förmå Wirth att stanna kvar. I själfva verket torde det också under nuvarande förhållanden bli ytterst svårt att få tillstånd en annan verkligt lifskraftig

regering. (går Tyskland mot kaos?)

Paris den 11te oktober. Beträffande vissa uppgifter i samband med Folkförbundsrådets ~~beslut~~-uttalande i Oberschlesiska frågan erfar Reuter att situationen är sådan, att de allierades premiär ministrar i Paris förklarar att de skulle acceptera Nationernas förbunds förslag. Efter denna förklarings afgifvande har ingen af makterna, vare sig direkt eller indirekt deltagit i frågans handläggande.

(Något obehörigt tryck från de allierades sida på rådets beslut har således ej förekommit. I dag (den 13de) kommer rådsbeslutet att officiellt kungöras – skall bli ytterst intressant att se hvilka följder det kommer att medföra – måtte blott inte Wirth afgå – det vore en olycka både för Tyskland och det öfriga Europa)

Berlin den 11te Oktober. ____ såväl rikskanslern som de öfriga centerministrarna äro förtroliga med tanken

på att träda tillbaka i händelse af ett ogynnsamt afgörande i Oberschlesiska frågan ____

____ Socialdemokraterna äro mest intresserade af att rikskanslern stannar kvar. De varna enträget mot hvarje öfverilning ____ De oafhängiga förklarar redan i dag att de i händelse af att dr. Wirth demissionerar skulle ändra sin politik som hittills gått ut på att stödja regeringen. Det är begripligt att de socialistiska partierna ha stort intresse af att söka förmå rikskanslern att stanna kvar, då efter hans tillbakaträdande ansvaret för en ny regerings bildande skulle påläggas dem. Äfven hos de borgerliga partierna, däri inbegripna de tysknationella, råder den mest tryckta stämning. Det är karaktäristiskt att centrumorganet Germania, som står rikskanslern nära, i afton formligen upphäfver ett sista rop om hjälp till England (hur smakar det för Mikael's folk att anropa det för aktliga

England om förbarmande?)

”Det kan väntas att afgörandet i Genève, när det föreligger officiellt kommer att leda till en våldsam proteströrelse i hela Tyskland. I Bayern förbereder man sålunda redan nu en väldig folkdemonstration. Emellertid har Tyskland så ofta i tid och otid protesterat och demonstrerat, att ingen torde vara i tvifvel om att de uttryck man denna gång vill ge åt förment orätt och harm komma att bli lika verkningslösa som hittills

London den 12te oktober. Beträffande den Oberschlesiska frågan är situationen i England ytterst lugn. Man afvaktar nya händelser. Det framhålles bestämdt att England icke ämnar protestera genom sina representanter. England har förut lofvat att böja sig för afgörandet, äfven om detta går. Englands privata synpunkter emot, och denna hållning ämnar man fortfarande intaga

Beträffande tyska regeringens

hot om afgång skrifver Daily Telegraph: - Det kejsarliga Tysklands hot var alltid rasslet med sabeln, nu är det penning skramlet om demission. Berlins försök att narra London eller möjligen öfva press på Downing street har misslyckats^{x)} ____ V nästa sida

Från Tanger telegraferas att Abdel Krim, ledaren för de upproriska Riffkabyllerna (i spanska Marocko) lär arbeta på att af Nationernas förbund utverka att någon europeisk nation, hvilken som helst, blott icke Spanien, erhåller mandat öfver Riff området (Spaniorerna) göra sig omöjliga öfver allt, på grund af sin oduglighet och grymhet)

Exkejsar och exkung Karl fortsätter att göra bruk af sina forna kejsarliga och kungliga prerogativ på ett sätt som i hög grad förargar hans för detta Österrikiska undersåtar. Socialdemokratiska fraktionen i österrikiska nationalrådet har sålunda framställt en interpellation

---

^{x)} se – sid 34

med anledning af att exkejsaren på senaste tiden adlat en rad personer af österrikisk nationalitet^{x)}. De nya adelsmännen påstås hufvudsakligen vara rekryterade från krigsjobbklassen och den socialdemokratiska interpellationen insinuerar att exkejsaren inte adlat dessa gulaschherrar gratis utan för att få medel för den monarkiska propogandan. Att märka är, att republiken Österrike för länge sedan afskaffat allt hvad adel heter. X sid 37

V I London betonas äfven att ett eventuellt försök från tysk sida att motsätta sig folkförbundsradets beslut med våld skall undertryckas med alla medel. Detta meddelande har starkt influerat på kabinetsrådet som hölls under ordförandeskap af rikspresidenten Ebert.

Konkursernas antal i Sverige ökar med svindlande fart. Icke mindre än 493 konkurser i september 1921 ha nämligen anhängiggjorts mot 203 i Fiol.

---

^{x)} Der Schadler

För hela tidsperioden januari – september är antalet konkurser 3.662 mot 1.618 under samma period 1920 (bra, affärsvärldens aflusning tycks ha börjat)

Delade meningar i den tyska pressen om Kabinettet Wirths demission:

”Vorwärts” skrifver, att afgörandet i den Oberschlesiska frågan betyder en svår skada och en svår orätt, men att det vore skamligt och ömkligt att därför jaga bort regeringen Wirth. Riksdagen måste förklara, att den icke ser någon orsak att fråntaga regeringen sitt förtroende

”Freiheit” skrifver, att kabinettet Wirths afgång icke kan medföra någon nytta utan blott fördärfvar mycket. Endast riksdagens beslut kan vara bestämmande för regeringens kvarstående eller för sättet för dess ombildning

”Voss. Leitung” varnar för att låta den naturliga harmen och förbittringen bli de ansvariga personligheternas rådgifvare och framhåller att afgörandet endast kan träffas i

samförstånd med riksdagen, hvars sammankallande är omedelbart förestående

”Tägliche Rundschau” skrifver att kabinettet Wirth gjort bankrutt och icke längre kan vara nationens språkrör

”Tageblatt” karakteriserar folkförbundsrådets beslut som en världshistorisk skandal. Tidningen gör i likhet med Germania i dag (den 13de oktober) icke något eget uttalande rörande de inrikespolitiska följderna, men meddelar att rikskabinettets medlemmar i går enhälligt uttalat sig för att i händelse af riksregeringens demission, äfven den nya regeringen bör bildas af doktor Wirth (låtom oss hoppas att så sker.)

I Långbro sjukhus har dom kokt buljong på en i ett badkar kvarglömd sinnessjuk patient. Enligt läkarerapport föranleddes dödsfallet af att karlen led af dementia paralytika, hvilken åkomma gör huden ytterst känslig för värme (Lida kräftor af dementia paralytika? – Påminner om länsman i Södertälje

trakten, som råkade slå ihjäl en bonne, men frikändes emedan det vid medikolegal obduktion visade sig att gubbskrället hade så tunnt kranium att det ej tålde vid ett moderat slag en ordinär kläm af en yxhammare)

Nationernas förbunds råds beslut rörande Oberschlesien har mottagits med tillfredsställelse i Paris, Le Temps skrifver (den 13de oktober) att rådet visat sig vara besjäladt af en sant europeisk anda^{x)}, när det fann denna lösning på det svåra problemet ----

I ”L’Intratigeant konstaterar Léon Bailby, att Nationernas förbund ger den franska ståndpunkten rätt genom att tilldela Polen största delen af industriområdet. Därigenom ”har den tyska krigsverkstaden i Oberschlesien blifvit kullkastad, med det lyckliga resultat att Frankrike längre fram skall kunna minska sina rustningar. För den franska allmänna opinionen är Oberschlesiska frågan framför allt en

---

^{x)} Tyskarna säga raka motsatsen – ”Ett frö till framtida krig har utsåtts”

fråga om fred och krig. Frankrike håller Essen under kontroll, men det kan icke tillåta Tyskland att i Oberschlesien skapa en väldig krigsindustri.

Från London telegraferas samtidigt (den 13de oktober: - Reuters erfar, att man icke anser det sannolikt att högsta rådet kommer att hålla ett särskildt möte för att behandla folkförbundets utlåtande rörande Oberschlesiska frågan. Utlåtandet innebär en mycket rättvis anordning på Folkförbundets sida, enär området delas i enlighet med folkomröstningens resultat. De allierades slutgiltiga synpunkter måste anstå tills texten i utlåtandet mottagits, men makterna ha förbundit sig att antaga beslutet, och högsta rådets hållning kommer icke att det ringaste påverkas af något försök från endera partens sida att utverka modifikationer i dess afgörande

(England har, som bekant i den Oberschlesiska frågan sökt att opartiskt skipa rätt mellan Tyskland och Polen)

Följande telegram från Berlin belyser Oberschlesiens betydelse för Tysklands industri

— Man anser sig redan kunna fastslå att den förlust Tysklands kol och malm produktion lider genom den nya gränslinien blir så stor, att de hittillsvarande ersättningsplanerna omöjligen kunna genomföras. (Se sid 28) Man räknar med att Tyskland, om den skisseradt gränslinien blir verklighet skulle förlora 86 procent af de nuvarande kolbehållningarna i Oberschlesien och 42 procent af Tysklands sammanlagda kolbehållning. Räknar man efter den genomsnittliga kolproduktionen skulle 64 procent af de Oberschlesiska grufvornas produktion tillfalla Polen och den sammanlagda förlusten för Tysklands kolproduktion skulle uppgå till 28 millioner ton stenkol om året ^{x)}.

---

^{o)} med järnet i Lorraine – 70 %)

^{x)} (Tysklands hela stenkolsproduktion var år 1913 - 192 millioner ton. Förlusten blefve då (omkr. 15% - ej så farligt – väne ^{o)}

Jämförelsevis ännu större blir förlusten för den tyska zinkproduktionen. De grufvor som nu skola tillfalla Polen leverera 17.1 procent af världens sammanlagda zinkproduktion och öfver 60 procent af den sammanlagda tyska zinkproduktionen ^{x)}. Äfven den blyertsproduktion som går förlorad för Tyskland innebär en stor förlust. I fråga om järnproduktionen har man icke några nöjaktiga siffror, men man räknar med att Tyskland kommer att förlora öfver 63 procent (mer, i fråga om järnmalm, se ^{x)}) förra sidan)
X sidan 38

___ ”För hela Tysklands ekonomiska lif kommer afgörandet att bli en katastrof, hvars följder komma att sträcka sig äfven till den nuvarande regeringen och till hela Tysklands politik” – yttrade rikskanslern Wirth till några amerikanska journalister V nästa sida

Med anledning af några historier om den avita byråkratismen inom tullverket omtalas, att då en kinesisk stats stipendiat under sin studieresa dessa kom

---

^{x)} Senare alla zinkgrufvorna ha tilldömts polen

till Stockholm och blef satt i tillfälle att se detta ämbetsverk, förtjust utbrast: ”tout conime chez nous”

V (föregående sida) ___ Har det förut funnits optimister, som trott, att skadeståndsförpliktelsen till de allierade skulle kunna uppfyllas, har med förlusten af Oberschlesiens industri hvarje tvifvel aflägsnats. Alla inse nu, att enda utvägen för Tyskland är en revision af Versaillestraktaten, och det är detta mål tysk politik under de kommande åren måste ha för ögonen och arbeta för.

(Till Hohenzollrarnas rätt långa meritlista efter kriget har på sista tiden kommit en process om en liten prins, Joachim, son till själfmördar Joachim och hans ^{x)} gemål, Maria Augustina, som vill ha tillbaka sin pojke, ~~som~~ hvilken genom en ”kabinetts order” från enslingen på Doorn öfverantvardats till prins Eitel Friedrich Modern säger att hon ^{xx)}, struntar i nämnda ”kabinetts order”, under det att prinsen framhåller

---

^{x)} frånskilda

^{xx)} vädjande till tysk lag,

att lilla Augustinchens lefnadssätt^{X)} ej är sådant att hon lämpar sig till pojkuppfostrarinna – hon lär nemligen vara ”löjlig”, som vi säga på land. Processens utgång motses med spänning af tyska folket) (se V sidan 53)

X (sidan 29) Volkszeitung innehåller afslöjanden om upprorsplaner med hvilka karlisterna i Innsbruck skola umgås. Alla nödiga förberedelser för en monarkisk resning äro, enligt den nämnda tidningen redan träffade. Karlistorganisationen är hufvudsakligen sammansatt af forna officerare. (Jämför nedanstående:)

Skall kung Konstantin få den så kallade sparken omigen? Enligt Daily express (d.15de oktober har den kemalistiska delegationen som skulle resa till England uppskjutit därmed, då man väntar en svår kris i Grekland, som skulle ha till ändamål att störta Kung Konstantin. Man tror att denna rörelse har uppstått som följd af det misslyckade kriget

---

^{X)} ”Mindre hedrande vandel” i juristspråk

X (sidan 35) Enligt fransk uppgift får Polen 80 procent af kolet. 70 procent af järnet, samt hela zink, linn och blytillgången i Oberschlesien (Som synes äro talen något olika de tyska) V sid 63

Berlin den 15 oktober. På fredag (?) sammanträder riksdagen, naturligtvis först och främst för att diskutera den Oberschlesiska frågan och regeringsfrågan. Från högerpartierna kan man vänta en ganska våldsam opinion I de moderata kretsarna i Tyskland har man fullt klart för sig att högljudda protester tjäna till intet nu när afgörandet är ett faktum, och man diskuterar nu i all saklighet frågan om hvad Tyskland skall göra. En artikel i industriens organ. Deutsche Allgemeine Zeitung, som besvarar denna fråga har en särskild betydelse, därför att den ger uttryck åt hvad industrien och arbetarna vilja. Det heter bland annat i denna artikel: ”Skall Tyskland nu fortsätta att uppfylla de

förpliktelser det genom fredstraktaten åtagit sig? I första ögonblicket är man böjd för att besvara denna fråga med nej-med ett afgörande nej. Men ett sådant svar skulle vara en stor politisk dumhet. Vi skola fortsätta på den väg vi slagit in på. Krisen kommer snart, men därefter skall Tyskland arbeta vidare

I Ryssland fanns för ej länge sedan en religiös sekt "Paradishandlarna" hvars medlemmar fullt och fast trodde, att det endast fanns mycket få lediga platser i paradiset och att dessa till på köpet indelas i första och andra klassens platser. Betalar man priset för en första plats, tio rubel, förvärfvar man därigenom rättighet att i Paradiset hvila på en himmelsk soffa, under det att andra klass resenärer för fem rubel få tillbringa lifvet i evigheten på en pall. Hur otroligt det än låter förefaller, att dylik humbug kunde finna en troende publik, lär det dock vara ett faktum att det

fanns bönder som svulto för att spara pengar till inköp af platser i paradiset (jämför våra "pingstvännen")^{xx)}

London den 15de oktober. Balfour har i dag förklarad för pressens representanter att ryktena om att rådets medlemmar endast varit marionetter i regeringarnas händer icke innehållit ett ord sanning. Om Tyskland och Polen visa ett förnuftigt sinnelag, så skulle beslutet enligt Balfours åsigt visa sig gynnsamt och realiserbart för båda länderna. Han ansåg att det skulle vara själfmord af Tyskland om det försökte omintetgöra en öfverenskommelse i enlighet med förslaget

Om barnavården i Norrbottens finnmark skrifver komminister Bergfors

___ I en gård hade den arbetsamma hustrun^{x)} fått tvillingar
___ bröstmjölken räckte inte till __ modern måste arbeta
___ Bäst att låta svärmor, som var krasslig och svag och inte mycket

---

^{x)} god och öm mor, förresten

^{xx)} Se V sid. 60

annat dugde till, sköta ungarna med komjolk som ock skedde. Diflaska förekom ej, utan man använde ett afsågad kohorn med hål och napp i spetsen (de som ha lätt för sjösjuka varnas för att läsa resten af det här stycket) – svärmodern tog in en skopa mjölk från boden. Men hon var mycket omtänksam, mer än de flesta. Hon ville rakt inte att de stackars små barnen skulle dricka kall mjölk. Den måste uppvärmas till lämplig temperatur. Så tog hon en duktig klunk i sin gamla tandlösa mun och spottade om en stund ut den i Villes tuta^{x)} – sen komma manöver med Erckes mjölk – gumman dog något senare i lungsot (40 proc. af alla dödsfall i Norrbottens län orsakas af tuberkulos, mot 14-15 proc __ redan det en hög siffra – i hela Sverige ____ En pojke på 2-3 år fick difterit och måste in på ”epidemien”. Modern hade svårt att skilja sig från barnet, som var mer än vanligt härsk-

---

^{x)} något liknande har jag sett – i Vaxholm

lystet. Då hon aflämnar pysen lär hon tagit fram en butelj som hon hållit under förklädet och säger till sköterskan: ”om pojken blir grining och oregerlig så ge honom en klunk af det här, han brukar domna af då”. Flaskan innehöll bränvin. (Jämför dilletanterna på Seven Dials och White chapels krogar)

____ ”Pojken har fått tag i en pipa som han suger på. ’Tag bort den så att han inte blir sjuk ’ Säger jag åt modern i den tron att hon ej observerat barnets tilltag – ”Nej jag har gett honom den enkommt annars skriker han så __ Han har blifvit så fäst vid den att han inte bryr sig om någon annan leksak __ han ska ha den i vaggan också, annars somnar han inte – Förstår då inte frun att han kan få smak på tobak __? Jo, det förstås; Kalle är bara tre år, men han går i boden och köper cigaretter och röker så det blossar bara: En fläkt af moderns stolthet for öfver ansiktet. ’Men det är upprörande’ predikar jag. Han måste sluta,

sluta med detsamma'! – 'Ja, få honom till det, den som kan!
Han blir så arg att han kastar sig på golvet och svär och sparkar och väsnas, tills vi måste ge honom en.

Från förbudslandet Norge. Till bekämpandet af den öfverhandtagande bränvinssmugglingen har finans departementet beslutat att anskaffa mycket stora och kraftigt beväpnade tullkryssare som skola utrustas med tillräckligt manskap

(Hvarför inte skicka ut hela norska örlogsflottan, det torde nog bli behöfligt)

Från förbudslandet Finland. På grund af den ständigt tilltagande dryckenskapen förbereder Hälsingfors stads nykterhetsnämnd ett förslag om strängare åtgärder mot restauranger, kaféer, klubbar och till och med badhus (Hälsingfors och Petersburgs badhus voro på min tid världsberömda). Bland annat skola restaurangerna tvingas att själfva bekosta nykterhets öfvervakare (detta i en torrlagd stad – hvilken humbug!)

Lord Robert Cecil har i ett tal i Hub den 16de Oktober om Nationernas förbund yttrat som sin åsikt, att det vore ett stort fel med folkförbundsförsamlingen att den icke innefattar några arbetar ombud. Vidare påyrkade Lord Cecil kontroll öfver vapen tillverkningen. Tyskland borde få tillträde till Nationernas förbund, och Cecil trodde att om Tyskland vid senaste sammanträdet med förbundsförsamlingen i Genève gjort ansökan härom, hade denna beviljats

Beträffande förhållandena i Ryssland yttrade Cecil, att så länge bolsjevikerna icke angripa något annat land, är ryska frågan icke internationell utan en inre rysk fråga (nå mer bolsjevikpropagandan, bland annat i Afganistan, med spets mot Indien, är det också en inre rysk fråga?)

I ett tal om Ulsters hållning i den irländska frågan yttrade dess premiär minister: - Många tro att den enda vägen

till fred är att låta Ulster ge efter. De tro att Ulster är som en ost som en råtta kan gnaga på. Jag säger emellertid att Ulster snarare liknar en klippa af hård granit, som kommer att bryta af tänderna på dem, som försöka gnaga däraf, vare sig det är Sinnfeinare eller andra --

-- Talaren kom därefter in på eventuella angrepp på Ulster från Sinnfeinarnas sida, i händelse förhandlingarna stranda och yttrade som sin mening att man borde komma dem i förväg genom att vara beredd på alla eventualiteter om freden brytas. V sid 50

Förre konseljpresidenten Painlevé har hållit ett tal, hvori han bland annat yttrade:

___ Den tyska militarismen, som vi icke kunde förstöra reser sig mot skadeståndets fullgörande och tvingar oss att ~~göra~~ hålla oss försvarsberedda. Med den Oberschlesiska frågans hänskjutande till Nationernas förbund ansåg talaren att Frankrike och dess allierade gifvit

världen ett storartadt exempel. Wiesbanden aftalen hade medfört att Frankrike icke behöfver uppgifva något af sin rätt Frankrikes kraf skulle indrifvas liksom hvarje annan vanlig fordran. Vi fordra vår rätt, icke emedan Tyskland är svagt, utan emedan det har en skuld till oss, hvilken Tyskland också erkänt. På samma sätt kräfva vi dess fullständiga afväpning för att i vår tur kunna afväpna i trygghet

Som en illustration till matematikundervisningen i skolorna har en lärd tysk hopsatt följande problem:

Om en och en half höna på ett och ett tredjedels dygn lägger ett och ett fjärdedels ägg, hur många ägg lägger då trefjärdedels höna på 13 timmar?

London den 17de Okt. – Daily Express erfar att engelska och dominion regeringarna öfverenskommit om, att om Washingtonkonferensen icke leder till det resultat att man når samförstånd i Stillahafsproblemet blir det

nödvändigt att upprätta en stark engelsk flotta i Fjärran östern med sin bas i Singapore

Paris den 17de Oktober. Greklands konseljpresident Gunaris anländer den 19de oktober till Paris, där han skall sammanträffa med Briand. Greklands svårigheter i Mindre Asien ha nu nödvändiggjort ett närmande till Ententen (hvars varningar man förut blankt struntat i) Landets finanser äro i ett förtvifladt läge, och missnöjet med konung Konstantin är i tilltagande. Man väntar, att Gunaris skall göra enträgn föreställningar hos de allierade och afge försäkringar om Greklands fulla lojalitet – (Hjälp Grekland med vilkor att Konung Konstantin får skjuts)

Om ställningen i Tyskland telegraferas den 17 okt från Berlin bl.a:

Från socialdemokratiskt håll betonas att en ändring i den utrikespolitiska kursen icke kan komma i fråga hos den nya regeringen utan att detta kommer att medföra socialde-

mokraternas utträde ur regeringen. Lika litet kommer det socialdemokratiska partiet att lämna sitt stöd till en inrikespolitisk utveckling som avviker från den af doktor Wirth utstakade kurser. Ett bakom Adenauer, Mark och tyska folkpartiet stående kabinett skulle omedelbart ställa socialdemokraterna i opposition —

— Den inrepolitiska krisen är nu mera komplicerad än någonsin och gör sig, jämte afgörandet i Oberschlesien, allt mer och mer gällande vid den tyska markens värdesättning. På börsen talades i dag öppet om markens ”begrafning” och stormen därstädes var våldsammare än någonsin. Markens katastrofala fall med förde en rekordartad effektmarknad.

I en ledare skrifver Dagens nyheter den 19de oktober om regeringskrisen i Tyskland: ——— Det förefaller som om man endast hade tänkt sig att demissionen

skulle vara en högtidlig demonstration, och att Rikskansler Wirth skulle få i uppdrag att bilda den nya ministären. Det kan icke förvåna om de frukter som den tyska demonstrationspolitiken hittills burit komma de sansade elementen att fråga sig om det icke vore bättre att låta rikskansler Wirth utan att störas af en regeringskris söka göra det bästa möjliga af den nuvarande situationen. Hans anseende inom Tyskland är orubbadt, och bland de allierade åtnjuter han ett större förtroende än någon tidigare tysk regeringschef ____

____ Sålänge man icke kunnat påvisa hvilka fördelar som vinnas genom att lägga landet regeringslöst^{x)}, finns det ingen anledning att göra sig af med den bästa regering som den tyska republiken hittills haft.

I Strängnäs har nyligen en del statskyrkopräster varit församlade till "retraite" efter den helige Ignatius Loyalas^{x)} i en mycket allvarlig situation

berömda mönster, berättar den Katolska tidskriften Credo. I den vackra domkyrkan lyste de rikliga vaxljusen ned på de 28 deltagarna^{x)}. Ja, till och med Mariabilden var smyckad med blommor. Tvänne föredrag höllos hvarje dag, tystnad på vissa tider var föreskrifvet för deltagarna. Stilla andakts stunder höllos och nattvardsgudstjänst var anordnad. Det hela var koncentreradt kring altaret mer än kring predikstolen och var ämnadt att ge trötta ordets tjänare ny andakt och ifver (märkligt tidens tecken – bland många, - Inom m_r Dicks familj ha 2 personer, inte galnare än folk i allmänhet, kastat sig i armarna på moderkyrkan V (sid 45) London den 18de Oktober. Ulsterparlamentet har tagit ett mycket uppseendeväckande steg i det det beslutat reorganisera den frivilliga Truppstyrka som under kriget gjorde sig särskildt bemärkt

Ulster människens handlingsätt

---

^{x)} Vore roligt att se på gubbarna åbäka sig

är dikteradt af känslan af att de äro tvungna svara på Sinnfeinarnas ständiga utmaningar under den senaste tiden. Bland annat har det väckt den största förbittring öfverallt i de nordliga grefskapen att Sinnfeinarna trots vapenstilleståndet icke blott öppet öfva trupper inom det sydliga området utan äfven utan vidare förlagt öfvningarna till Ulster. Samtidigt har Ulsters premiärminister Craig i ett tal försäkrat, att den nuvarande Ulsterregeringen under inga omständigheter går med på några förhandlingar i irländska frågan, om man föreslår att Ulsters ställning på något som helst sätt skall ändras

(Det kan ej för ofta framhållas här i Sverige, der alla sympatisera med det arma, under det brutala Englands förtryck suckande Irland, att Ulster hyser 38 procent af dess befolkning och att Sinnfeinarna endast utgöra en minoritet deraf – Sinnfeinarna kunna till en viss grad likställas med Rysslands här så föraktade bolsjeviker)

Intressant. Under debatten i den amerikanska senaten den 18 okt om tyska judatraktaten framställde Senator Walsh från Manitoba ett förslag enligt hvilken Förenta Staterna tillsammans med andra makter skulle skydda Tyskland mot en invasion af främmande makt, som afslogs med 71 röster mot 7. Ett liknande förslag; som gick ut på att Amerika skulle lämna sin hjälp om Tyskland utan anledning blefve anfallet, afslogs äfven.

Då vi nu i Sverige äro upprörda öfver den skriande orättvisan mot Tyskland i Genèvevidomen, kan det vara af intresse att se ett spanskt uttalande i frågan:

— Diario Universale skrifer i sina kommentarer till Oberschlesiska frågan: Afgörandet karaktäriseras af stor rättvisa och moderation och visar oriktigheten af den tyska ståndpunkten. Beträffande spanska regeringens vägran att låta Guinones de Leon mottaga uppdraget att bli föredragande i frågan emedan regeringen icke ville ta

ställning till de franska och engelska ståndpunkterna, beklagar tidningen detta steg som fått sken af att ha tagits till förmån för Tyskland. Den enda politik Spanien kan föra består i samförstånd med Frankrike och England^{x)} V (sen sidan 37). De bevis som föreligga inför förmynderskapsrätten framställa prinsessan i en pikant belysning. Hon har i Berchtesgaden, där hon i flera år bott, ett mycket klen rykte. Sålunda har det talats mycket om en affär med en storsvindlare, som nästlat sig in hos henne under uppgift att han vore en grefve Miihlthaler. Den föregifvne grefven hade gifvit henne dyrbara gåfvor (aj). Medlen härtill svindlade han till sig genom checkbedrägerier. Det har visat sig att han är en fördetta urmakare gesäll^{o)}

En annan affär har prinsessan haft med en mycket bekant sångerska hvars man en tid stod i mycket intim förhållande till prinsessan. Vid ett möte mellan de båda damerna

---

^{o)} Sicken prinsessa som inte ser skillnad på grefve och gesäll!

^{x)} Se V sid 38

i Vestibulen på stadsteatern i Dresden Rom kom det till ett stormigt upptråde, hvar under sångerskan öfvergick till handgripligheter (Jämför Christine Nilsson och furstinnan Mitternich i Paris – det var då dock icke fråga om nå'n karl). Man förebrår vidare prinsessan att hon under sorgetiden efter sin man och sin svärmor deltagit i danstillställningarna i Berchtesgaden och till och med deltagit i en offentlig danstäflan (nå, det är förlåtligt)

Newyork den 18de oktober. – I ett tal i Yorktown, Virginia förklarade Harding att det vore otänkbart att Storbritannien och Amerika skulle kunna lyfta svärd mot hvarandra. De båda länderna vore naturliga bundsförvandter i sin uppgift att skydda Civilisationen.

Från Berlin telegraferas till Paris att Hugo Stinnes och hans vänner bete sig som om de vore ögonblickets herrar. Stinnes log då andra riksdagsmän förklarade för honom att efter Genèvebeslutet fanns inga medel att stödja de

tyskförpliktelserna. Stinnes svarade endast att man nu måste arbeta bra.

Enligt hans åsikt inåt såväl som utåt är den tyska staten en person hvilken icke längre kan få någon kredit. Endast industri, handel och banker kunna nu erhålla sådan. Därför måste man i Tyskland uppge det socialistiska systemet. Det måste genast införas ett sparsystem, som medför att de oerhörda budgetsbristerna vid järnväg, post och telegraf samt andra statens verk upphöra. Det bästa medlet vore att dessa företag lades i händerna på privata företagare. En stark hand måste leda hela statsmaskineriet om Tyskland blott skall kunna uppfylla hälften af de i Wiesbaden ingångarna förpliktelserna och denna hand^{x)} måste leda hela statsmaskineriet. På grund häraf måste man också afstå ifrån de förintande marxistiska experimenten.

Proletariatet måste bringas till förnuft

I motsats till ofvanstående telegraferas

---

^{x)} hvems hand – Stinnes?

från London att utvecklingen beträffande den förestående amerikanska järnvägsstreiken går i den riktningen, att arbetarna icke i särskild grad motsätta sig lägre löner. Däremot begära de att staten skall öfvertaga järnvägarna.

Detta experiment företog Wilson under kriget, hvilket kostade skattebetalarna 2275 millioner dollar, hvaraf 1200 millioner dollar måste räknas som direkt förlust för skattebetalarna. Dessa siffror visa tydligt att regeringen näppeligen torde känna sig tilltalad af nationaliseringsplaner. Nationaliseringen under kriget betydde endast högre taxor och sämre betjäning.

(Ja då så. Men om nationaliseringen medfört lägre taxor är det frågan om huruvida den eventuella förlusten på järnvägsdrifter ej många gånger om kompenseras af den vinst som landets industri och jordbruk just genom de låga frakterna fått inhösta. Har förut skrivit om huruledes vidsträckta trakter af U.S.A nära

nog utsugas af de olika privata järnvägstrusterna. Om staten öfverlämnar sina järnvägar till enskilda bolag måste det ske under de säkraste garantier för att dessa ej genom oskäligen taxor sko sig på trafikanternas, det vill säga hela landets, bekostnad)

Från London telegraferas den 19de okt. att man i City fruktar för en tysk finanskatastrof ____ Ingen torde kunna neka till, att markens rasande fall kommer att medföra katastrofala följder. Ett sammanstörtande synes nu oundvikligt och dess verkningar torde komma att kännas långt utanför Tysklands gränser. Det torde komma att bidra till att det europeiska affärlifvets uppblomstring kommer att ytterligare fördröjas

Från Washington telegraferas den 20de Oktober att högsta domstolen i Ottawa har annullerat förbudslagarna för sex Kanadensiska provinser — (folk tycks nyktra till äntligen, åtminstone i Canada)

Wien d. 19de oktober. Till följd af oenighet

inom driftsrådet streika samtliga läkare vid ett härvarande sjukhus. Då äfven kökspersonalen nedlagt arbetet erhålla patienterna ingen mat (!!! – och läkarvård? – Läkarna tycks förresten ha det skäligen marigt på Wiens sjukhus – de^{x)} aflönas nämligen sämre än skurmadammerna – se något föregående memo.)

I dag, den 21 oktober^{xx)}, beslöts genom folkomröstning Venetiens anslutning till Italien. För denna anslutning röstade 650.000 väljare och mot densamma — 69. Den Österrikiska regimen tycks ej ha varit så värst populär i Venetien

Amerikanen Seibold skrifver om Japan bland annat:

____ Hvad som mer än något annat i Japans häpnadsväckande utveckling fram mot militärisk, politisk och ekonomisk öfverhöghet i Östern väcker ens beundran är att största delen af denna evolution ägt rum under 18 år eller efter segern öfver Ryssland.

---

^{x)} åtminstone underläkarna

^{xx)} n.b för omkr. 60 år sedan!

I dag är Japan världens enda reaktionära imperialism^{x)} och den enda nation vars industri är afpassad för kriget. Hämmadt i sina framtidsplaner genom den allt starkare och allt allmännare oppositionen i världen mot militarismen bereder sig japan på att göra motstånd mot hvarje tryck, som kan tillgripas för att beröfva detsamma de reella förmånerna af dess militära och diplomatiska prestige, af dess politiska intriganta segrar öfver underlägsna grannregeringar, jämte dess outtröttliga ekonomiska utvidgning, fullföljd utan fästadt afseende vid mindre aggressiva folks rättigheter. Detta får icke fattas så, som om Japan sökte krigsanledning med all världen. Ännu hoppas det att med diplomatiens finare vapen kunna förebygga en sådan kalamitet. Men det betyder att japan är fast beslutet att behålla hvad det tillkämpat sig med svärdet, att det på inga vilkor skall underkasta sig sådana inskränkningar, som

---

^{x)} Därför sympatiserar vissa svenskar m. japan

skulle nedpressa det till en andra rangens makt. Med vild beslutsamhet ämnar det därför bekämpa hvarje försök att stänga vägen till ännu gynnsammare existensvilkor för dess folk, hvilket med andra ord betyder en ständig kontroll från Japans sida öfver maktförhållandena i Asien och vid Stilla hafvets kuster

(Asiens tyskar likna Europas äfven därutinnan att de äro mästare i att framställa underhaltiga varor – samt i att tillägna sig andras idéer)

V (Sidan 40) Från Sundsvall skrives att pingstmötena därstädes äro mycket uppbyggeliga. På alla dessa möten talades med tungor. Kulmen nåddes dock på ett af dem, som var så "underbart" att en af deltagarna fick "andedop" och kastade sig på ~~golvet~~ raktlång på golvet i lokalen, oförmögen att sedan kunna resa sig. Vid andra möten hade talaren^{x)} själf lyckliggjorts med "andedop och gifvit sina åhörare en ganska sällsam skildring af händelse förloppet.

---

^{x)} predikanten, frimickeln Per Nilsson

Beträffande helbregdagörelse meddelar Per Nilsson att han bland andra svårt sjuka i Sundsvall botat en person som lidit af svårartad kräfte, där läkarvetenskapens modernaste metoder kommit tillkorta. Sanningenligheten af detta genom handpåläggning åstadkomna mirakel intygades af en annan närvarande frimickel, metodistpastor Bengtson i Sundsvall.

(Strax efter nedskrifvandet af ofvanstående läser jag i Dagens Nyheter^{x)}:

___ I en riksdagsskrifvelse af år 1835 heter det: "Liksom ett folks religiösa uppfostran i allmänhet icke lämpligen vinnes genom tvångsmedel, utan genom uppmaning och upplysning (!) då folket själf tillägnar sig densamma och frivilligt åtager sig medlen för dess ernående, så bör folkskolan på samma sätt uppstå, hälst folkskolan i första rummet bör betraktas vara ett utvidgadt medel för

---

^{x)} I en artikel om Nya Dagligt Allehanda ställning till skolfrågan

religionsundervisning såsom den grund på hvilken all sann folkbildning till sin natur måste hvila"

Se så där san! Nu tycks dom haft revolution i Portugal igen. Nå, i dessa spännande tider är det ursäktligt om man ej uppmärksammar dylika småsaker __ emellertid läses om denna revolution att ett flertal politiska mord ha begåtts. ___ I det hus där civilregeringen residerar har ett plakat anslagits med smädelser mot den mördade ministerpresidenten. Öfver plakatet hängde ministerpresidentens skägg som man slitit från liket. I finanskretsar befarar man äfven bankplundringar

Herr Guvernör von Salzwedel^{x)} nere i Cameroon (han som hade dille) påstod att både spaniorer och portugiser voro banditer – Enda skilnaden var att de förra voro ädlingar och de senare busar. V sid 65

---

^{x)} Sedermera landshöfding på Rügen

P.S. Nu har emellertid England skickat ner ett ("summa summarium"^{x)} ett) örlogsfartyg till Lissabon för att hålla styr på grisarna)

V Enligt den nu föreliggande officiella ordalydelsen af beslutet om Oberschlesien tycks det som om Tyskland genom förlusten af Elsass – Lothringen och polska Oberschlesien beröfvats cirka 90 procent af sina järnmalmsfyndigheter — ett dråpslag för den tyska järn och stål industrien, säkerligen Tysklands största.

V (sidan 17) Mr Dick är inte så dum ändå. – I ett nyligen hållet tal säger Briand att 36.000 tyska kanoner demolerats.

Från San Francisco telegraferas 22 okt

Före afresan till Washington har Kato, ordförande i den Japanska delegationen vid Stilla hafs och afrustnings konferensen, förklarat att japan icke påskyndar kompletteringen af sin flotta. Tvärtom är det mycket på efterkälken i fråga om sitt byggnadsprogram.

---

^{x)} som var skollärare säger

Från finansiell^{x)} synpunkt är japan urståndsatt att ge ut stora summor till flottrustningar^{xx)}. Hvad resultatet af Washington konferensen än blir, ha afprutningar redan gjorts i fråga om byggnadsprogrammet. De Japanska ombuden fara till Washington med den uppriktiga önskan att få bevittna antagandet af ett starkt program för begränsning af rustningarna och de hoppas, att världens nationer skola fatta beslut om en plan för rustningsinskränkningar som verkligen är effektiv och mödan värd.

I en artikel om ärftlighet, med titel:

"I hvilka familjer födas genierna" läses:

____ Slutresultatet af allt detta synes bli – hvilket ju erfarenheten mångfaldiga gånger bevisat – att ur de tidiga

---

^{xx)} Tro' en inte, fan gråe – eller rättare gule

^{x)} Jag frånsäger mig allt ansvar för stafning af utländska ord. Mellan Fransk, Engelsk och gammal och ny Svensk stafning blir det gröt nu.

äktenskapen har man i regel fått den bästa afkomman – vanligen den mest geniala^{x)}. Detta är ju naturens ordning, men samfundsordningen träder hindrande emellan. För herrar nationalekonomer finns här således åter en nöt att knäcka. Långt mera gifvande än åtskilligt annat som de envist bita sig fast vid ännu en dag, skapa möjlighet att frambringa en bättre afkomma.

(Lagstadga ”moderlön” som jag kallar den – det är redan gjordt i några af U.S.A´s stater, med eller utan afskaffande af äktenskapet, och ungdomen åtar sig helt säkert oombedd att producera en magnifik afkomma – Se memo eller långkatjes - minns ej hvilket

V (sidan 62) Madrid d.22^{dra} Oktober. – I

deputeradekammaren förklarade Campos att händelserna i Marocko härrörde sig^{o)} mot fosterlandet – åtminstone på land^{xx)} De flesta af våra brudar äro tandlösa då de krypa i brudsäng – de ha emellertid dessförinnan i allmänhet fullgjort sin plikt^{o)}

---

^{x)} Trefligt för Sverige, där äktenskapsåldern är den högsta i världen^{xx)} – vi ä också tråkiga

från militärväsendets fullständiga disorganisation. Han tillade att om ingen vore i stånd att reorganisera armén, måste man vända sig till någon utländsk general. Krigsministern meddelade att man hade straffbestämmelser under öfvervägande och förklarade att den Spanska armén för sin proviantering måste anlita utlandet (!)

Som en pendant härtill kan anföras att nästan hela den tid sedan konungadömet störtades och Portugal blef republik har dess historia snarast varit en afbildning af vissa Sydamerikanska republikens, med upprepade militärrevolutioner och däraf framkallade regeringsskriften. Om vi blott hålla oss till det senaste året, så finna vi ___ (6 regeringsskriften) __ Det nu under öfverste Coctro bildade kabinettet är således det sjätte under ett års tid och för det mesta har det varit militär med i spelet vid ombytena. Denna gång har krisen tydligen varit synnerligen svårartad,

The Memorial by Mr Dick Nr 35 a

med mord på de politiska motståndarna och parlamentets upplösning ----

(Till på köpet är Portugal nu fullkomligt bankruttmässigt – 1920 – 1921 års budget visar 27 millioner punds inkomster mot 53 millioner punds utgifter)

Med anledning af det storartade mottagande som bereds de svenska simmarna i England, skrives:

Förklaringen är mycket enkel. Simning är en kommunal angelägenhet af första rang i England. Simning, bad och personlig renlighet hvad de kommunala myndigheterna i England i allra första rummet ha skyldighet att intressera sig för, och den borgmästare i en engelsk stad, stor eller liten, som ej vore angelägen att visa att han vill uppmuntra bad och simning, skulle antagligen betraktas som en mycket pliktförgäten stadens förtroendemän. I England finns sedan 80 år tillbaka en lag om kommunernas skyldighet att bygga

badhus och befrämja personlig renlighet och det är sedan mer än en generation tillbaka inpräntadt i det allmänna medvetandet att det är en skam för staden om den har en dålig badfrekvens

---- (Här i Vrena socken, belägen mellan 4 sjöar ha vi inte nå'n badfrekvens alls – vi låta det skorpa sig. Vi ha visserligen ett (1) badhus, Julles, men som Julle och hans familj lida af hydrophobia, användes det ej. Ett (1) badkar, prästens ha vi också, men det är fullt med syltburkar)

Berlin den 22^{dra} Oktober. Exkejsar Karl har företagit en ny uppseendeväckande kupp i det han från Schweiz där man hittills trott att han stod under ganska sträng uppsikt i flygmaskin helt plötsligt begifvit sig till Ödenburg, där stora reguljära och irreguljära truppstyrkor äro samlade och där monarkisterna, enligt hvad man en tid haft kännedom om, utarbetat vissa planer. Trupperna ha

aflagt trohetsed till Kejsaren _ _ man afvaktar i Wien med största spänning exkejsarens nästa steg

Enligt meddelanden som sent i natt inlöpt från ungerska gränsen, kommer exkejsar Karl att i morgon sätta sina trupper i marsch mot Budapest. Han är denna gång fast besluten att genomföra sin kupp och det är ett betydelsefullt faktum att den ytterst maktlystna drottning Zita (markattan) har följt med honom. Man anser, att det är hon som är själen i planen

De allierades regeringar ha i dag på förmiddagen hos Horty och regeringen i Budapest protesterat mot kejsar Karls återkoms ___

___ Förre österrikiske förbundskanslern Renner förklarar att om exkejsar Karl med sina trupper vänder sig mot Budapest, så är det högst tvifvelaktigt hvilket mottagande han kommer att få. Vänder han sig å andra sidan mot Wien (där "60.000arbetare äro

redo att möta alla eventualiteter", enligt ett annat telegram) kommer han säkert att möta motstånd. I hvarje fall rör det sig här icke blott om Ungern utan det är en fråga som rör hela Europa. Tjeckoslovakien och Jugoslavien kunna icke låta dessa händelser ha sin gång, i hvarje fall måste det leda till en konflikt mellan Ungern och lilla Ententen. —

Vorwärts skrifver att händelserna i Österrike kunna uppmuntra de reaktionära elementen i Bayern och på andra håll, och det är därför nödvändigt att arbetarna med vakna ögon följa händelsernas utveckling i för detta kejsarliga och kungliga monarkien. Tysklands arbetare måste ställa sig sida vid sida med sina kamrater i Wien och vara redo att bringa dem hvarje hjälp ___

Äfven Freiheit skrifver, att exkejsar Karls återkomst innebär en akut motrevolutionär fara för hela

mellan europa.

(Hoppoms att Hans exmajestät gör fjasko liksom härom sistens, så kunde man få anledning att skicka honom till Doorn som sällskap åt det andra f.d högdjuret Willie – Zita, som är rätt vacker^{xx)} reder sig alltid – hon kan ju slå sig tillsammans med Augustinchen, för detta storhertiginna af Sachsen Weimar^{x)}

Från Prag telegraferas den 23^{die} Okt:

Ministerrådet har beslutat att på måndagen inkalla kammarens utrikesutskott

___ Karls återkomst är liktydligt med casus belli för Tjeckoslovakien och Jugoslavien och man måste räkna med ett kortfristigt ultimatum. Läget anses ytterst allvarligt, men bedömes här lugnt. Man antager att kuppörsöket kommer att få i stort sedt samma förlopp som exkung Karls ”påskutflykt” men man är icke blind för att kuppen denna gång varit bättre förberedd

Representanter för Tjeckoslovakien

---

^{x)} Då kan Kalle få det lugnt och bra på Doorn

^{xx)} Inte! Vid närmaste påseende.

och Sydslavien (? Jugoslavien ?) ha gemensamt protesterat mot Kung Karls återvändande

Enligt hvad Vossische Zeitung inhämtat, har exkung Karl och hans trupper måst afbryta sin resa till Budapest emedan järnvägen upprifvits mellan stationerna Iles och Comorn (Exkonungen var nämligen på väg till Budapest med 3 Järnvägståg trupper (låter ej vidare imponerande)

England ambassadören i Budapest^{x)} har idag (den 23 oktober) protesterat mot att Konung Karl öfvertar regeringen.

Riksföreståndare Horty har flytt af fruktan för de karlistiska truppernas (de 3 järnvägstågen) intåg i Budapest

Schweiziska förbundsrådet förklarar att exkejsaren förbundit sig att afhålla sig från all politisk aktivitet – Han har nu brutit sitt löfte och missbrukat sin asylrätt. (ofvanstående passar bra ihop med Fogelqvist artikel nästa sida)

---

^{x)} och Wien (fortsättn V sid 99

V (sidan 10) Torsten Fogelkvist har, under rubrik "konungens återkomst", i en kvick artikel som påminner om Anatole France's skildring i "Pingvinön" af Frankrikes orkanister, tillåtit sig att drifva med dess nuvarande rojalister, som tyckas vara af samma skrot och korn som Pingvinöns

___ Det finns fransmän som tro på Konungens återkomst. Åtminstone säga de det. Och de säga ännu en sak, att om Konungen återkommit i rättan tid, så hade intet krig utbrutit. En furste på Frankrikes tron år 1913 – och inte en tysk soldat hade vågat sticka pickelhufvan öfver gränsen år 1914. (!)

Såvidt inte konungens återkomst alltför länge låter vänta på sig kommer den nya monarken att heta Filip VIII. Han ligger för närvarande på lur i England och kastar långtande blickar öfver kanalen. Det är med andra ord den 52 åriga hertigen af Orleans. Det måtte vara en utomordentligt vinnande personlighet.

Ej blott att han uttrycker sig klart och redigt, han ler också meningsfullt och intagande mot sina uppvaktare, trycker trofast och innerligt deras händer, kysser dem, om det vill sig väl, på båda kinderna och ger dem en utsökt lunch. Sedan hans egen höga person först nedlåtit sig att i en hofmästares skepelse ta en öfverblick öfver bordsanordningarna och se till att vinet är af den rätta årgången och har den rätta temperaturen, som man finner – alltsammans förtjänster som göra en furstes regemente likaså nödigt som efterlängtadt

Leon Daudet, den store Alphonse Daudets något mindre som har nyligen skildrat sitt första sammanträffande med konungen. Det är i London 1904. Denne ogenerade herre som under årens lopp tränat sig att utan rodnad säga de tvifvelaktigaste saker, stammar och rodnar som en förtjust synderska inför sin biktfader.

Tårar bränna hans strupe. Han svär efter några minuters konversation en tyst ed att följa sin konung genom eld och is och tjäna honom med blod och tanke – allt intill lifvets slut. Han tillstår att om Titulus bedt honom hoppa ut genom fönstret, så skulle han utan tvekan gifvit sig af med hufvud, armar och ben. Och Konungens väsen och närvaro ge honom

— det är tydligen efter lunchen – lust att springa, skutta och sjunga. ("de courer, de fauter, de chanter") —

— Till och med Jules Lemaitre, den stora franska kritikern återvände från Konungen i oordnad tillstånd ("bouleverse") Och det budskap han bringar sina väntande vänner är detta: "Han kommer att bli en af Frankrikes vackraste Konungar". Vill man bevara sitt republikanska hjärta rent bör man följaktligen noga akta sig för alla personliga konfrontationer med denna purpurns trollkonstnär. Däremot torde det vara tämligen ofarligt att läsa de manifest

med hvilka Konungen tid efter annan trakterar sina trogna. Den som på försommaren i år läste det herdabref han då utsände till församlingarna i Frankrike kunde nästa natt sofva lugnt, utan några som hälst feber eller omvändelse symtom.

— Man har åtminstone inte tråkigt då man läser Léon Daudets i somras utgifna politiska Cronique Scandaleuse "Vers le Roi", dessa minnes anteckningar öfver den franska rojalismens progression åren 1908-1914. — Författaren är en förtjusande blandning af patetiker och narr, uppviglare och gourmet. Det lif man för i afvaktan på Konungens återkomst är omvexlande och spännande. Daudet älskar i lika hög grad finkan der han buras in för sin tro efter en gatuseen och ett handgemäng med den depraverade republikanska polisen och middagsbordet, där de efter förlossning bidande göra sin väntan glad. "Jag vet"

skrifver han för egen del och med martyrens berättigade stolthet, "icke den polisvakt dit jag ej blifvit förd för uppviolarskrän". Och han anför med samma stolthet hvad en fransk Vårdkasegosse, som en vintermorgon 1910 haffades af polisen har att säga om njutningen att sättas i kurrån för sina ideer. De ha – alla dessa camelots du roi, - unga som gamla förstått "de första kristnas rus" i kampen för sin tro. Men i dessa martyrs stormiga lif återkommer alltid dinérn som en eudaimonistisk eggelse till det goda. Det franska köket är en af de verksamaste agitationshärdarna för Konungens återkomst. Och hvarför skulle man egentligen slåss på fastande mage? ____ För denna sybaritiska rojalism spelar alltid årgången en mycket stor psykologisk roll. Det är typiskt när Daudet säger om Vaugeois att "han skattar sanningen efter kvaliteter och årgångar som en annan gör med bordeaux och bourgogne. Det är också alldeles särskildt goda årgångar af ungdom

som uppbära den rojalistiska rörelsen. Åren 1887-1900 under boulangismens och nationalismens flodtid föddes den unga generation som klar heroisk och tidigt utvecklad slagit tillbaka det germanska barbariet och som en gång skall göra portarna höga och dörrarna breda att Ärones Konung må draga därin. Denna generation har en djupvågskaraktär som Daudets med sina gaming instinkter och sin likgiltighet för det publika bästa saknar. Det är tydligen årgångens förtjänst. Och man kan inte nog skatta den nåd som består däri att vara påtänkt på en tid då ens mödrar hörde stora ideers vingslag. Sådant afsätter sig i födelsemärken, liknande vissa andra goda märken ____ Och i Salle Wagram höjes ett första "lefve Konungen. Konungen, som skulle ha förebyggt kriget, gjort marne segern afgörande och världsfreden "fruktbärande och reel" blir inbegreppet af allt detta nya, en lefvande och växande

idé i franskt kulturlif. "Genom att nationalisera staten genom Konungen besparas medborgarna krigets gissel", det är Daudets tes. Exemplet förtiger han – Han hade ju annars ett nära till hands liggande – Wilhelm II !

___ Den 21^{sta} mars 1908 utsände L'action Francaise sitt första nummer, sedan rojalisterna gjort fåfänga försök att lägga vantarna på Libre Parole. Den republikanska liderligheten och den nationella defeatismen ha redan nått sin kulmen. Det skedde den dag då Zolas lik fördes till Panthéon. Daudet framhäver hur långt det är från denna skammens dag och till nu, då ett förslag att begravva "le soldat inconnu" på samma ställe förkastas, därför att man ej vill "besudla hans stoft med Zolas grannskap. Att denna motivering varit den verkligt bestämmande kan betviflas som nästan allt hvad Daudet säger ___

(om Dreyfusprocessen satte en skamfläck på den franska officerskåren, så var Zolas uppträdande däremot storslaget)

___ "Världsstyrelse måste ske genom en osynlig regering och den är geniernas värf; dess synliga armé är hjältarna, målet för dessas gemensamma verksamhet är att väpna mänskligheten mot sina förtryckare, befria jorden eller, kort och godt, att störta dårar och slå skälmar, som icke kunna dömas efter vanliga mänskoordination, som fräckt och uppenbart hindra mänskliga lycksaligheten; alla krypare och smickrare, alla trældomens fega fäder, Konungar och ministrar, för hvilka bryta lag är intet; präster som krypande jakande, förråda Gud, folket och sin ed; lärde och snillen, som vid en vink uppoffra värdighet, ära, natur och sanning."

Torild

(– Sant, men: alla kunna säga tulipan, ros, men gör den!
Svedenborg säger:

___ Lifvet är ett helvete och människorna djäflar; ty vår uppgift synes vara att plåga hvarandra – plåga de käraste och närmaste – alla –

V (Fortsättning från sidan 96 förra häftet på "Den ryska röran"

lagstiftningens principer. Konferensen var af humanitära grunder villig att hjälpa det hungrande Ryssland, men förkastade för öfrigt bolsjevikernas hållning

Bryssel den 9de oktober. Internationella konferensen för hjälp åt Ryssland har afslutats. _____ Konferensen förklarar att ingen definitiv lösning af problemet är möjlig, innan normala ekonomiska förhållanden återinförts i Ryssland. Beviljandet af krediter göres beroende af tre villkor: 1) Sovjetregeringen skall erkänna Rysslands skulder sedan tiden före kriget och öfriga förpliktelser: 2) Adekvata garantier skola lämnas beträffande alla beviljade krediter 3) Krediterna skola utnyttjas endast i enlighet med expertkommissionens anvisningar och för anskaffande af produkter, som äro nödvändiga för livsmedelsanskaffningen (Sovjet krånglar, säkert på att Europa ej kan låta

millioner människor svälta ihjäl, krånglar för att befriad från en besvärlig kontroll, bli i tillfälle att för egen del lägga vantarna på de för de nödlidande afsedda pengarna och varorna – en skändlighet utan like) V se nedan Sovjetryska finans kommittén har publicerat kurser på utländsk valuta. Den 8de stod en svensk krona i 13.500 rubel, en rysk guldrubel i 80.000 och en silfverrubel i 10.000

Petrograds folkmängd uppgår efter nyligen verkställd folkräkning till 722.229 personer (emot mycket öfver 2 millioner före Sovjetvåldet.)

Från Hälsingfors Telegraferas 8 okt

Flyktingströmmen från Olonets^{x)} till Finland ökas dagligen. Flyktingarna berätta att förhållandena i Olonets äro så eländiga att hela befolkningen nödgas fly om inte en bättring inträder.

V Intet af den från Finland erhållna spannmålen, som var afsedd för befolkningen har kommit denna till godo,

---

^{x)} i Fjärrkarelen

utan allt har användts för röda arméns räkning.

Hälsingfors den 11te oktober: I ett politiskt uttalande förklarade Sinoviev nyligen, att kommunistpartiet utgjorde den enda politiska ryska organisation som mäktade administrera ett så vidsträckt rike som Ryssland. Därför vore det rätt och billigt att partiet behölle makten. Kommunisternas bittraste fiender vore bönderna^{x)}, som dock kunde vinnas genom eftergifter – samt de vida farligare småborgarna^{o)} hvilka måste fullständigt utrotas

En medlem af Hoover organisationen som återvändt från Volgaområdet till Riga, meddelar, att, trots den amerikanska hjälpen, minst 5 millioner människor i hungerområdena skola duka under af svält

Om nöden bland de ryska barnen skrives från Riga
___ Hungersnöden blir alltjämt mera akut och kräver

---

^{x)} 80 (?) % af befolkningen

^{o)} Hur stor procent af befolkningen?

ständigt flera offer, särskildt bland barnen. Förhållandena i hungerdistrikten vittna om en råhet som aldrig förr. Föräldrarna, som förr sökte värna barnen, lämna nu massvis dessa i sticket. Ja döda dem i många fall för att själfva kunna kasta sig öfver de usla matrester, som ännu kunna finnas. Som följd häraf äro alla barnasyler öfverfulla, och hundratals olyckliga barn flockas omkring asylerna och tillbringa de kalla höstnätterna under bar himmel i hopp om att bli upptagna ___ i många af asylerna äro ca 40 procent af barnen sjuka ___ Medan många sovjetinstitutioner på en del platser, till exempel i Samara, lägga beslag på mycket rymliga lokaler, få barnen massvis hålla till på gatorna (åh, ni rackare, hvarför inte låta de små stackarna komma in i "de rymliga lokalerna," åtminstone om nätterna – att kräken äro fulla af lus betyder mindre, det är nog sovjetanarna också om jag känner ryssarna rätt)___

___ (Sovjets oduglighet framhäfves) __ Lika illa ha sovjetsregeringens försök att transportera barnen från svältdistriktet till bättre ställda områden utfallit. Färden gestaltas för dessa barn som ett fruktansvärt martyrium. Enligt sovjetpressens rapporter om barntransporterna till Petrograd var det på ett tåg som startade med 700 barn, endast 300 kvar då tåget nådde Petrograd. Två hundra barn hade aflidit under vägen och de öfriga två hundra hade som sjuka måst kvarlämnas på olika ställen. De barn, som lyckligen anlände till Petrograd, voro fulla ohyra.

Från Hälsingfors telegraferas 11 okt.

Rörande upproret mot bolsjevikerna i Aserbedsjan meddelar tidningen Rulj, att rebellerna haft betydande framgångar. Bolsjevikerna ha förlorat öfver fyra tusen man med artilleri och kulsprutor, samt hela sitt proviantförråd. Deras ställning betecknas som betänklig.

(Senare) Azerbeidsjanernas^{x)} frihetskamp

---

^{x)} Vafaen heter landet egentligen?

mot de ryska bolsjevikerna är framgångsrik. Rödryssarna ha fördrifvits från nästan hela landet. Endast i Baku och Petrovik hålla bolsjevikerna ännu stånd, men de sakna lifsmedel, hvarför deras läge är kritiskt.

Enver pascha (banditen) jämte 25 representanter för Moskvosovjet och tredje internationalens kaukasiska propagandabyrå ha inträffat i Petrovsk för underhandlingar i syfte att förmå de upproriska att åter erkänna rådsmakten

Enligt "Sevodnaja" angifver en officiell Sovjetrapport af den 6te oktober att antalet inregistrerade hungrande uppgår till 21.073.000, däraf omkring 8.700.000 barn ytterligare några guvernement torde inom kort komma att förklaras för svältområden, hvarefter totalantalet blir 25 millioner (lika med Sveriges, Norges, Danmarks, Hollands och Belgiens sammanlagda innevånarantal – ett äradt publikum är i allmänhet för korkadt

för att uppfatta stora tal, därför måste dessa belysas genom exempel. Att stjärnan Alfa är 30 billioner gånger stå stor som Jordklotet förvånar ej godt folk, men om de få veta att Jorden förhåller sig till Alfa som ett sandkorn till 300000 säckar sand börja de att fundera – på litet af hvarje)

London den 12te oktober. Russo-Asiatic consolidated C⁶ meddelar att dess långvariga förhandlingar med sovjetregeringen angående återlämnande af bolagets egendom gått om intet. Bolagets direktör Urquhart har i skrifvelse till Krassin framhållit omöjligheter af en uppgörelse med Sovjetmyndigheterna. Han påpekar att de politiska och ekonomiska förhållandena i Ryssland äro så orimliga, att bolaget föredrar att stå som fordringsegare för Sovjetregeringens olagliga tillägnande af dess egendom och kapital framför att avsluta ett kontrakt om dettas återlämnande, emedan så länge kommunistpartiet

kontrollerar sovjetregeringen, detta parti genom sina verktyg, tjekan eller extraordinära kommissionen, tredje internationalen och fackföreningarna skulle göra hvarje öfverenskommelse med sovjetregeringen värdelös^{x)}

Sovjetpressen tröttnar icke på att skrifva om den ekonomiska krisen i Västeuropa och Amerika. Så godt som hvarje dag innehåller denna press artiklar om de kapitalistiska ländernas förtviflade ekonomiska förhållandena och förutspår dessa länders nära förestående sammanstörtande. På alla möjliga sätt varieras meddelandena om att antalet arbetslösa i de kapitalistiska länderna är lika stort som antalet mobiliserade under världskriget. Pravda, Isvestia och andra sovjettidningar söka bevisa, att de kapitalistiska länderna icke kunna öfvervinna den nuvarande krisen, utan denna måste utmynna i Världsrevolutionen.

Alla dessa artiklar äro dock blott ett led i

---

^{x)} Se sid 90 och 95

bolsjevikernas sträfvanden att spekulera i världsrevolutionen. Så betyder det af fackförbundens allryska centralkommitté fattade beslutet att sända de nordfranska arbetarna en broderlig hälsning, åtföljd af 10.000 francs som bevis på broderlig solidaritet, en cynisk utmaning, som måste förvåna till och med dem, som äro vana vid bolsjevikernas tidigare agitationsmetoder. En gåfva på 10.000 francs från fackförbundens centralkommitté är faktiskt en gåfva från sovjetregeringen i en tid då denna regering dag ut och dag in anropar hela världen om allmosor, emedan millioner människor hotas och tusentals människor dagligen dö af hunger (Sovjetpaketet förlitar sig på att Europa icke under några som helst omständigheter kan låta detta ske och tycka därför att de kunna tillåta sig hvad som helst) Ännu mera cynisk är en artikel om den europeiska - amerikanska arbetslösheten, skriven i pressen af en regering som kan berömma sig af att icke ha någon arbetslöshet,

emedan denna regerings system förvandlat begreppet normalt produktivt arbete till en omöjlighet, samtidigt med att detta system kostat^{x)} lika många menniskor lifvet som det för ögonblicket finnes arbetslösa i de kapitalistiska staterna (det sista dussinet rader är bra)

Hälsingfors den 15de Oktober. – Enligt hitkomna Rigauppgifter hemreser Engelska handelsdelegationen före 20de öfver Petrograd från Moskva. Delegationen har funnit allmänna förfallet så djupt att ordnade handelsförbindelser äro möjliga först efter lång tid och ett kraftigt, förnuftigt regeringsingripande^{xx)}

(Se sidan 88)

Från Riga meddelas att rådsmyndigheterna i Petrograd misstänker att branden i telefoncentralen anlagts af hvitgardister, hvadan masshäktningar bland de borgerliga

---

^{xx)} Således ej af Sovjetregeringen

^{x)} rättare: inom kort kommer att kosta – ännu ha inte millioner mördats

företagits och arkebuseringar i stor utsträckning väntar

Från Warschau telegraferas den 16de okt. att sekreteraren i polska kommissionen för hemsändande af polska undersåtar. Fronckiewict har mördats i Moskva.

Riga den 17de oktober. Under rubrik:

”Hela Ryssland förvandlas till ett Tuberkulossjukhus”
förklarar tidningen kommunistiskt arbete att hela landet håller på att gå under på grund af tuberkulos. Under världskriget dödades 1.700.000 ryssar, under det att samtidigt 2.000.000 personer afledo i Ryssland af tuberkulos. Efter år 1918 ha förhållandena ytterligare förvärrats. Tuberkulosen är nära att förkväfa landet och det torde snart icke finnas en familj som icke har någon medlem angripen af tuberkulos. 50 procent af alla dödsfall bland arbetarna förorsakas af tuberkulos.

För några månader sedan förklarade Lenin och efter honom hela Sovjetpressen att naturaskatten, som införts för att motarbeta det starkt växande missnöjet bland bönderna,

skulle utgöra den enda formen för beskattning af bondeståndet fullständig ekonomisk frihet och säkerhet, enär normerna för naturabeskattningen icke skulle höjas i framtiden ----

Samtidigt härmed har emellertid bolsjevikerna funnit på en ny form för beskattning som de kalla arbetsskatt och som faktiskt icke är annat än dagsverksskyldighet mot staten. Denna skatt skall erläggas af alla arbetsföra landtmän och omfatta 100 obligatoriska arbetsdagar om året, (säger etthundra arbetsdagar om året, det vill säga en dryg tredjedel af arbetsåret^{x)} och en tredjedel af en grofarbetares arbetstid – ohyggligt) skatten har redan dekretats i guvernementet Petrograd och väntas med det snaraste komma att genomföras i hela landet ----

---- Dekretet om denna arbetsskatt innehåller dessutom

^{x)} I Ryssland långt mer på grund af de många hälgdagarna, såvida dessa ej afskaffats

att personer, som icke fullgjort sin arbetsskatt icke få utföra aflönadt arbete hos privata, (!!!) en paragraf, som i sin formulering är ägnad att ge de olika kommittéerna en stor makt.

Från socialistkongressen i Milano meddelas den 16de Oktober att Turati på sista sammanträdet höll ett varmt anförande, hvori han framhöll nödvändigheten af samarbete och understår att proletariats intressen sammanfalla med fäderneslandets. Efter omröstningen, som gaf majoritet för dem unitariska riktningen, reste sig Moskvarepresentanten omedelbart och förklarade det italienska socialistiska partiet uteslutet ur tredje internationalen. Meddelandet mottogs med hvisslingar från hela församlingen (bra)

Riga den 20de Oktober. Moskvatidningarna meddela att England landsatt en militärafdelning i Vladivostok, hvilken ledsagas af 600 antibolsjevikiska officerare, matrosar och Kosacker.

De ryska tidningarna skriva med anledning häraf i en krigisk ton, att om England, som ryktet förmäler, fasthåller vid sin afsikt att inom närmaste tiden sända flera trupptransporter, kommer detta att upptagas som inledning till en ny intervention. Sovjet kommer icke att på några vilkor tåla engelsk inblandning, utan kommer att betrakta angrepp i Fjärran Östern som ett indirekt angrepp mot Sovjetryssland och kommer att besvara hvarje besök försök till väpnad intervention med vapenmakt

Från Tjita meddelas, att betydande kontingenter soldater från general Wrangels forna armé under första hälften af Oktober anländt till Vladivostok.

Allryska centralkommittén har tillkännagifvit genom samtliga sovjet organ att tio måtte böra försörja en hungrande. De mätta, hvilka protesterar, betraktas som rådsstatens fiender

Detta påbud har framkallat stor ovilja hos befolkningen, så mycket mera som de lokala tjekorna afgöra hvem som är mätt och hvem som är hungrig. Det påstås att betydande kontingenter af röda armén skola inkvarteras hos bönderna, då rådsmyndigheterna anse att rödgardisterna framför andra äro i behof af föda (sid 88) Urquharts (med fleras) skarpa dom borde skingra de sista illusionerna beträffande handelsöfverenskommelsen och affärer med Sovjet. Hvarför bibehålles då fördraget? Hvarför har regeringen som borde ha vetat hvad bolsjevismen är, fläckt det britiska namnet (hear, hear) genom att sluta en öfverenskommelse med en internationell terroristorganisation? Sovjetregeringen har brutit öfverenskommelsen genom att fortsätta sin propaganda mot England i Öster. En stor rysk handels delegation är installerad i London på ett sådant sätt att man icke kan tro att Ryssland hungrar.

Delegationen finns för att ge sken af att det arbetas för handelns återupprättande. Men handeln är en myt och det enda verkliga är propaganda. Delegationens chef, herr Krassin, som åtnjuter diplomatiska privilegier, tillåter sig i socialistiska tidningar i England och Frankrike att utan hänsyn till diplomatisk etikett anfälla den regering hos hvilken han är ackrediterad. Hans löften om handel infrias icke af hans egna herrar. Och nu begagnar han sig af de förfärliga lidanden som det folk måste undergå som bolsjevikregeringen har drifvit ned i det yttersta elände för att begära stora krediter åt sin regering, medan samtidigt tredje internationalen, understödd af bolsjevikernas guld, fortsätter att underminera de grunder på hvilka all kredit hvilar. Det är tid att den Engelska opinionen för att skydda den Nationella själfrespekten yrkar på att landet befrias

från ett förhållande som icke bringar detsamma eller Ryssland någon fördel men kompromisserar Englands värdighet och bidrar till att förlänga ett fördärf bringande tyranni

(bravo- detta har mr Dick långt förut skrivit i memo – nu står det i självaste Times)

Från Moskva uppges den 23^{die} okt. att Lenins ställning försvagats på grund af de obetydliga resultaten af hans nya ekonomiska politik. Som hans efterträdare på ordförandeposten i Sovjet nämnes redan hälsovårdskommissarien Semesjka, som är ortodox kommunist och en synnerligen handlings kraftig man (bra, ju värre dess bättre, som det tysknationella partiet resonera i förhoppning om en katastrof.

Frithiof Nansens hjälpreda, Kapten Sundflo har besökt Maxim Gorki och skrifer härom bland annat:

Maxim Gorki är en af förgrundsfigurerna i den ryska revolutionsbilden Icke emedan han själf tagit del i och

drifvit fram den röda politiken, utan emedan han annekterats af de nuvarande ledarna och uppsatts som en rekommendationsetikett^{x)} för hvad som nu sker (just det)

Den store författaren har ju dykt upp ur det ryska proletariatets stora djup, och då detta tog maktens tyglar i Ryssland föll det sig naturligt att folkets diktare också blef med och fick sig en plats i politiken. Här har hans namn alltjämt figurerat efteråt, men hans ställning till Sovjetryssland är dock så oklar, att han i utlandets press än omtalas som den sene bolsjeviken och än som motsatsen. Huru härmed än må vara, synas dock hans uttalanden under senare tid mer och mer peka i riktning af att han allt starkare afviker från den röda politiken och dess vägar. — — — — —
— — — — — Angående Gorkis deltagande i den Allryska kommitténs arbete för afhjälpande af hungersnöden yttrade han:

Jag har afsagt mig allt arbete i själfva

---

^{x)} reklam är nästan bättre ord

(fortsättn V sid 81 nästa häfte

V (fortsättn. från sidan 72) Representanterna för de allierade hufvudmakterna ha till ungerska regeringen öfverlämnat en not hvori den erinras om ambassadör konferensens beslut af den 4de Februari 1920, enligt hvilket restaurationen af en Habsburgare skulle sätta freden i fara. Ungerska regeringen uppfordras därför att ånyo vidtaga åtgärder för Konungens aflägsnande

En medlem af ungerska regeringen har angående det genom konungens ankomst inträdda läget afgifvit följande förklaring:

Det obetänksamma steget har försatt landet i ett svårt läge. Ungerska regeringen har nu först kunnat uppvisa konkreta utrikespolitiska framgångar. Äfven inrikespolitiskt har läget klarnat. Den inre konsolideringen hade gjort stora framsteg. Icke blott anhängarna af fritt Kungaval utan äfven legitimisterna äro bestörta öfver detta lättsinniga och öfverilade steg

(Jag begriper inte hvarför en halft otillräknelig Agust,

låt vara af guds nåde, behandlas med sådan blötdjursartad mildhet som kommer Karl der Plötzliche till del. Om han bryter in i landet i spetsen för en armé, till stor del bestående af utländska äfventyrare, bayrare, andra tyskar och österrikare, är han en upprorsmakare och bör behandlas som sådan – det vore icke första gången man burit hand på en herrans Smorde)

Berlin den 23^{die} Okt. I Vorwärts framhåller en grufexpert, att enligt beslutet om Oberschlesiens delning, Polen får fyra femtedelar af den nuvarande kolbrytningen, så att endast en femtedel tillfaller Tyskland. Af samtliga kolfyndigheter i Oberschlesien hvilka, räknadt till 1200 meters djup uppgå till 112 ½^{x)} milliarder ton stanna endast 5 à 5 ½ milliarder i tysk ägo

Om Genève domslutet i Oberschlesiska frågan skrives: sanningen är att
(fortsättning sidan 1 i nästa häfte)

---

^{x)} ska de vara så noga

Då en talarinna på ett kvinnorösträttsmöte i Paris bland annat yttrade att mellan man och kvinna råder endast en obetydlig skilnad, utropade en entusiastisk åhörarinna:

”Vive citte petite différence”

— Välvilja. – Lernard, lofva mig att du gifter dig med Sofi Lundkvist om jag skulle dö ifrån dig – Sa fru Håkanson tankfullt.

— Sofi Lundkvist! Utbrast Herr Håkanson förbluffad – men du har ju alltid sagt att hon var en dålig kvinna som du afskydde och önskade allt ondt

— Just därför – sa fru Håkansson (tveeggadt)

— En liten gentleman. – Lilla Anton sitter i sin pappas knä i en öfverfylld spårvagn. Vid en hållplats inträder en ung dam. Den väluppfostrade gossen hoppar genast ner, tager artigt af sig mössan, bockar sig och säger:

— Var så god och tag min plats

— Ja kära Elsa, tycker du inte att karlarna ä ena stora nöt? En har jag ruinerat, en har skjutit sig för min skull och en har måst schappa till Amerika.

— Ja, nu fattas det bara att du får fatt i nå´n som ä en så´n åsna att han gifter sej med dig

— Har du nu varit sta och köpt din fru en ny kappa igen? Då blir jag naturligtvis tvungen att ge min en också – Vet du hvad, kära bror, du lefver betydligt öfver mina tillgångar.

I en östgötaskola tillfrågades härom sistens en flicka under historiektion hvad som innefattades i begreppet en världshärskare. Flickan svarade:

”En kar som inte har nån hustru

— Lilla Olle: - ska pappa ut på spelparti i afton

— Elsa: - Ja de ska han

— Lilla Olle: - Då får vi sill till frukost i morron.

— Hörru Matts, tycker du inte att Per Erson är en lögnhals

— Ja, ja vet just inte om man kan säga att han ä en lögnare, men nog vet ja att när han ska ge grisarna mat så måste han ha en annan kar att locka på dom, för annars kommer dom inte.